भौमोऽत्रिः।अश्विनौ। त्रिष्टुप्

प्रातर्यावाणा प्रथमा यजध्वं पुरा गृध्रादररुषः पिबातः।
प्रातर्हि यज्ञमश्विना दधाते प्र शंसन्ति कवयः पूर्वभाजः॥ ५.०७७.०१

प्रातर्यवाणा- उषसि गन्तारौ। प्रथमा- मुख्यौ। यजध्वम्- पूजयथ। गृध्रात्- अभिकाङ्क्षतः। अररुषः- अदातुर्लोभिनः स्वार्थैकपरात्। पुरा- पूर्वमेव। पिबातः- रसमनुभवतम्। प्रातः- प्रभाते। हि- खलु। अश्विना- प्राणेशनशक्तिभूतावश्विनौ। यज्ञम्- दानं देवपूजां सङ्गतिकरणम्। दधाते- धारयतः। पूर्वभाजः- पुराणाः। कवयः- सूक्ष्मदर्शिनः। प्र शंसन्ति- अश्विनौ स्तुवन्ति ॥१॥

प्रातर्यजध्वमश्विना हिनोत न सायमस्ति देवया अजुष्टम्।
उतान्यो अस्मद्यजते वि चावः पूर्वःपूर्वो यजमानो वनीयान्॥ ५.०७७.०२

प्रातः- प्रभाते। अश्विना- अश्विनौ। यजध्वम्- पूजयथ। हिनोत- हव्यं समर्पयत। सायम्- सायङ्काले। देवयाः- देवगामि हव्यम्। न। अस्ति- भवति। अजुष्टम्- असेव्यं भवति। उत- अपि च। अस्मत्- अस्मत्तः। अन्यः- इतरो यः कश्चित्। यजते- हव्यं ददाति। वि चावः- विशेषेण तर्पयति च। पूर्वःपूर्वः- अस्मत्तः पूर्वपुरुषः। यजमानः। सोपि। वनीयान्- सम्भजनीयो भवति ॥२॥

हिरण्यत्वङ्मधुवर्णो घृतस्नुः पृक्षो वहन्ना रथो वर्तते वाम्।
मनोजवा अश्विना वातरंहा येनातियाथो दुरितानि विश्वा॥ ५.०७७.०३

वाम्- युवयोः। रथः। हिरण्यत्वक्- ज्वलद्रूपः। मधुवर्णः- मधुरः। घृतस्नुः- उदकस्रावकः। पृक्षः- हव्यम्। वहन्- धारयन्। आ वर्तते- आवर्तनं करोति। येन। विश्वा- सर्वाणि। दुरिता- अघानि। मनोजवाः- मनोवेगौ। वातरंहा- वायुवेगौ। अश्विना- अश्विनौ। अतियाथः- तरथः। ॥३॥

Dr. Rangaji
WEBOLIM

यो भूयिष्ठं नासत्याभ्यां विवेष चनिष्ठं पित्वो ररते विभागे।

स तोकमस्य पीपरच्छमीभिरनूर्ध्वभासः सदमित्तुतुर्यात्॥ ५.०७७.०४

यः। नासत्याभ्याम्- सत्यस्वरूपाभ्यामश्विभ्याम्। भूयिष्ठम्- बहु। चनिष्ठम्- अन्नम्। विवेष- करोति। विभागे- यज्ञे। पित्वः- हव्यम्। ररते- यच्छति। सः। अस्य- स्वात्मनः। तोकम्- सन्ततिम्। शमीभिः- कर्मभिः शमभावनैर्वा। पीपरत्- पालयेत्। अनूर्ध्वभासः- अन्धकारान्। सदमित्- सदैव। तुतुर्यात्- हिंस्यात्॥४॥

समश्विनोरवसा नूतनेन मयोभुवा सुप्रणीती गमेम।

आ नो रयिं वहतमोत वीराना विश्वान्यमृता सौभगानि॥ ५.०७७.०५

पूर्वं व्याख्यातम् (५.७६.०५) ॥५॥

Dr. Ranganji
WEBOLIM